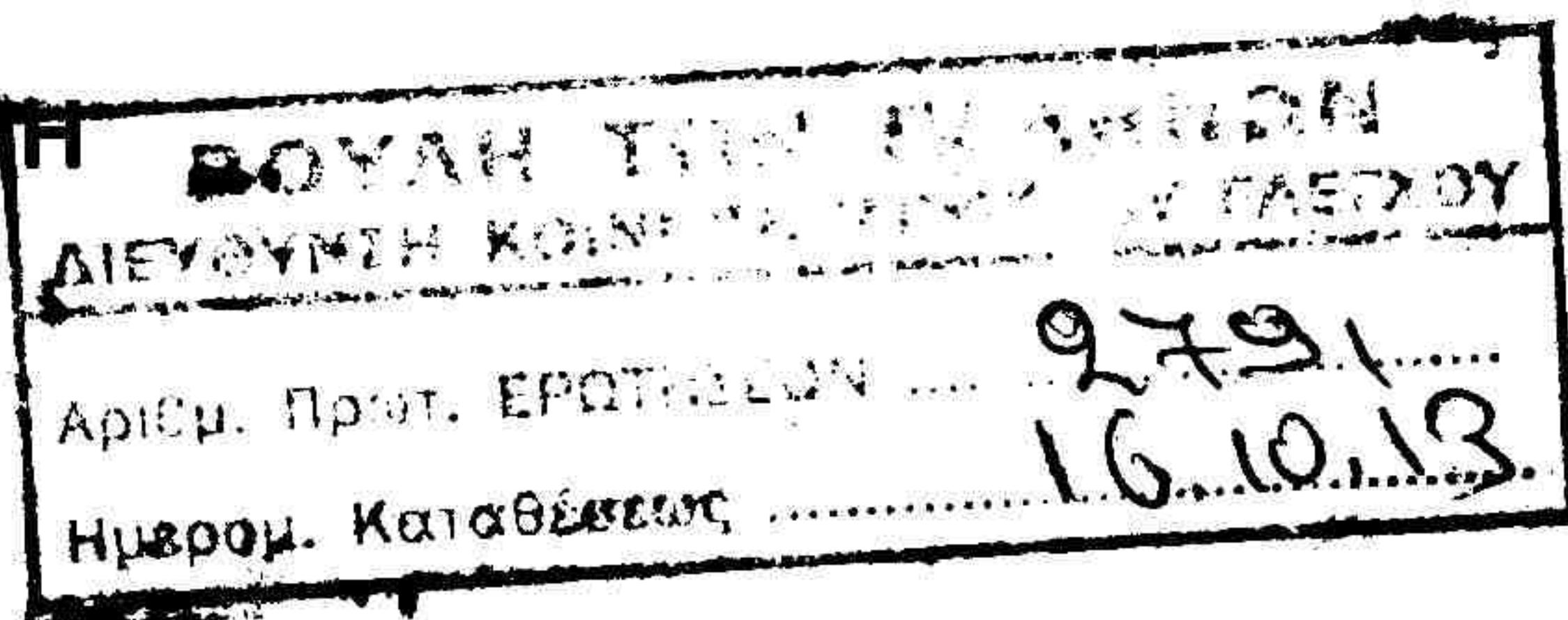

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους Υπουργούς:

- Παιδείας και Θρησκευμάτων
- Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Θέμα: Κίνδυνος διάλυσης των δημόσιων ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών

Με την πρόσφατη Κοινή Υπουργική Απόφαση ΚΥΑ (135211/B22/23-09-2013, ΦΕΚ Β 2384/24/09/2013) τίθενται σε διαθεσιμότητα, μεταξύ άλλων, 94 βιβλιοθηκονόμοι, (50 από το ΕΚΠΑ, 23 από το ΑΠΘ, 8 από το ΕΜΠ, 4 από το Πανεπιστήμιο Πατρών, 5 από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και 4 από το Πανεπιστήμιο Κρήτης), καθώς και προσωπικό άλλων κλάδων που υπηρετούν στις βιβλιοθήκες, των οκτώ μεγαλύτερων πανεπιστημιακών ιδρυμάτων της χώρας μας.

Οι ελληνικές πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες επιδεικνύουν σημαντικότατο έργο με εθνική και διεθνή εμβέλεια. Αξιοποιώντας στο έπακρο εθνικά και ευρωπαϊκά κονδύλια εκσυγχρονίσθηκαν και υιοθέτησαν τα διεθνή πρότυπα βιβλιοθηκονομικής οργάνωσης και τη σύγχρονη τεχνολογία διαχείρισης της πληροφορίας. Τα πανεπιστήμια της χώρας, παρά τις εγγενείς δυσκολίες και αντιστάσεις, επένδυσαν στο θεσμό με σοβαρότητα και επιμονή.

Η εφαρμογή της ΚΥΑ, η οποία γίνεται χωρίς να λάβει υπόψη τις ανάγκες των ιδρυμάτων και τις προτάσεις των διοικήσεων τους, ατεκμηρίωτα και άκριτα, οδηγεί στην υποβάθμιση του δημόσιου πανεπιστημίου και στο κλείσιμο των βιβλιοθηκών του. Οι πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες απογυμνώνονται από το εξειδικευμένο προσωπικό, καθιστώντας αδύνατη τόσο την συνέχιση της παροχής παραδοσιακών και σύγχρονων υπηρεσιών πληροφόρησης και τεκμηρίωσης, όσο και την ανάπτυξη σημαντικών νέων υπηρεσιών που έχουν ήδη δρομολογηθεί από τα εν εξελίξει έργα ψηφιοποίησης του ΕΣΠΑ.

Αποκαλυπτικό του μεγέθους του κινδύνου απαξίωσης των δημόσιων πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών και κατά συνέπεια του ίδιων των πανεπιστημίων είναι το πλήγμα που επιφέρει στο σύστημα βιβλιοθηκών του Πανεπιστημίου Αθηνών από το οποίο απομακρύνονται 50 βιβλιοθηκονόμοι (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ) και ένας αδιευκρίνιστος αριθμός διοικητικού προσωπικού που στηρίζει το έργο τους. Υπολογίζεται ότι περίπου το 50% του επιστημονικού δυναμικού των βιβλιοθηκών του Πανεπιστημίου Αθηνών τίθεται εκτός εργασίας, σε μια περίοδο υλοποίησης του έργου της διοικητικής αναδιοργάνωσης και φυσικής ενοποίησης των βιβλιοθηκών του. Είναι απορίας άξιον πως με το εναπομείναν προσωπικό θα λειτουργήσει ένα σύστημα υπηρεσιών βιβλιοθηκών το

οποίο αποτελείται από 33 βιβλιοθήκες (μεγάλες Κεντρικές, μικρότερα Σπουδαστήρια και φοιτητικά αναγνωστήρια), που υποστηρίζουν το ερευνητικό και διδακτικό έργο που επιτελείται στις οκτώ Σχολές του Ιδρύματος οι οποίες, ως γνωστόν, είναι διασκορπισμένες σε διαφορετικές περιοχές της Αθήνας (Κέντρο της Αθήνας, Γουδή, Ζωγράφου, Δάφνη).

Τα τελευταία χρόνια οι βιβλιοθήκες του Πανεπιστημίου Αθηνών αναβαθμίστηκαν και ανέπτυξαν νέες υπηρεσίες, μεταξύ των οποίων, η αυτοματοποίηση των καταλόγων τους, η πρόσβαση σε ετερογενείς ψηφιακές συλλογές μεγάλης ιστορικής και πολιτιστικής αξίας (ψηφιακή βιβλιοθήκη “Πέργαμος”) και η δημιουργία ψηφιακής βιβλιοθήκης διατριβών. Όπως επίσης και η πρόσβαση σε ηλεκτρονικό και έντυπο υλικό (βιβλιογραφικές βάσεις, 1500 ηλεκτρονικά και έντυπα περιοδικά και 1.000.000 έντυπα βιβλία), ο διαδανεισμός βιβλίων, άρθρων και περιοδικών, η δημιουργία θεματικών διαδικτυακών πυλών ειδικού ενδιαφέροντος, κτλ. Αξίζει να σημειωθεί ότι στις πρόσφατες εξωτερικές αξιολογήσεις των Ακαδημαϊκών Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αθηνών το οποίο κατατάσσεται μεταξύ των καλύτερων Πανεπιστημίων του κόσμου, οι βιβλιοθήκες έλαβαν ιδιαίτερα υψηλή βαθμολογία. Επιπλέον, και ενώ σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική κάθε εργαζόμενος ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης εξυπηρετεί κατά μέσο όρο 12 μέλη ΔΕΠ και 400 φοιτητές, στο Πανεπιστήμιο Αθηνών ήδη η αντιστοιχία αυτή είναι διπλάσια, αφού κάθε εργαζόμενος βιβλιοθήκης εξυπηρετεί 25 μέλη ΔΕΠ και 800 φοιτητές.

Σε ό,τι αφορά στην Κεντρική Βιβλιοθήκη του ΑΠΘ, πέρα από τις βασικές υπηρεσίες πρόσκτησης περιοδικών και βιβλίων, αξίζει να σημειωθεί ότι ανέπτυξε μέσω των έργων ΕΠΕΑΕΚΙ και ΙΙ (έργα ύψους 4,5 εκ. ευρώ) μια σειρά από καινοτόμες υπηρεσίες (λ.χ. ιδρυματικό καταθετήριο- ΙΚΕΕ, ηλεκτρονικά μαθήματα - Blackboard, ηλεκτρονική πληροφόρηση, ψηφιοποίηση σπάνιου και πολύτιμου υλικού, πρόσβαση σε ηλεκτρονικό υλικό - βάσεις, περιοδικά, βιβλία), οι οποίες συνέβαλαν στην αναβάθμιση των Βιβλιοθηκών του ΑΠΘ και στην προσαρμογή τους στο σύγχρονο ψηφιακό τοπίο, αναβαθμίζοντας με αυτό τον τρόπο το ίδιο το ΑΠΘ στις διεθνείς αξιολογήσεις.

Επιπλέον, στο ΑΠΘ το εξειδικευμένο προσωπικό της Βιβλιοθήκης στηρίζει τα τελευταία 15 χρόνια σε πανελλήνιο επίπεδο την υπηρεσία του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Σ.Ε.Α.Β), που αναλαμβάνει την κεντρική διαπραγμάτευση των συμφωνιών με τους διεθνείς εκδότες για λογαριασμό όλων των ΑΕΙ και ερευνητικών κέντρων της χώρας. Χάρη σε αυτήν την υπηρεσία επιτυγχάνεται σημαντικότατη εξοικονόμηση πόρων για το σύνολο των Ιδρυμάτων της χώρας, παρέχεται πρόσβαση σε 14.500 ηλεκτρονικά περιοδικά, υποστηρίζεται το έργο του συλλογικού καταλόγου, του δικτύου διαδανεισμού, η μονάδα ολικής ποιότητας κλπ.

Παράλληλα, στο πλαίσιο του τρέχοντος Επιχειρησιακού Προγράμματος “Ψηφιακή Σύγκλιση”, οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες δημιουργούν κεντρικές υπηρεσίες ανοιχτής πρόσβασης, όπως ηλεκτρονικές εκδόσεις, ιδρυματικά ψηφιακά αποθετήρια, υπηρεσίες για φοιτητές Α.μ.Ε.Α., υπηρεσίες προβολής της τρέχουσας επιστημονικής και ερευνητικής δραστηριότητας κτλ.

Η όποια απομάκρυνση προσωπικού, το οποίο σημειωτέον δεν επαρκεί να καλύψει τις πάγιες και μόνιμες ανάγκες των βιβλιοθηκών, στηρίζεται σε μοριοδότηση ορισμένων μόνο τυπικών προσόντων, χωρίς ουσιαστική αξιολόγηση των εργαζομένων και των υπηρεσιών που προσφέρουν στις βιβλιοθήκες των Ιδρυμάτων. Σύμφωνα με την

μοριοδότηση της ΚΥΑ παραβλέπεται και ακυρώνεται η επιστημονική εξειδίκευση του κλάδου των βιβλιοθηκονόμων, αφού δεν λαμβάνεται υπόψη το πτυχίο Βιβλιοθηκονομίας - Επιστήμης της Πληροφόρησης ως απαραίτητη προϋπόθεση για το προσωπικό εκείνο που έχει επιπλέον πτυχίο ΑΕΙ και κατατάσσεται στην κατηγορία Βιβλιοθηκονόμων ΠΕ. Επιπλέον, δεν προσμετράται ο δεύτερος μεταπτυχιακός τίτλος και δεν απαιτείται συνάφεια του μεταπτυχιακού και διδακτορικού τίτλου ως προς τη συγκεκριμένη θέση, καταδεικνύοντας το “σχεδιασμό” ενός κράτους που φαίνεται ότι επιθυμεί να απαλλάξει τα πανεπιστήμια από το εξειδικευμένο προσωπικό τους και να απαξιώσει το θεσμό της Ακαδημαϊκής Βιβλιοθήκης.

Η απομάκρυνση του προσωπικού των βιβλιοθηκών θα έχει δραματικές συνέπειες για τη λειτουργία τους, καθώς θέτει σε κίνδυνο την ίδια τη βιωσιμότητά τους, όπως ήδη φάνηκε τα τελευταία χρόνια με τη δυσκολία κάλυψης της δαπάνης συνδρομών σε ηλεκτρονικές πηγές από τον Σ.Ε.Α.Β. Έρχεται, δε, να προστεθεί σε μία μεθοδευμένη και συστηματική προσπάθεια διάλυσης της δημόσιας εκπαίδευσης, αποτελώντας συνέχεια τόσο της υποχρηματοδότησης όσο και της υποστελέχωσης των πανεπιστημίων και ΤΕΙ.

Επειδή συντρέχει άμεσα ο κίνδυνος απογύμνωσης των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών του από εξειδικευμένο προσωπικό, γεγονός που θα καταστήσει αδύνατη την περαιτέρω συνέχιση της παροχής των κομβικών για την ακαδημαϊκή έρευνα υπηρεσιών του, θέτοντας σε κίνδυνο και την ίδια τη λειτουργία των Πανεπιστημίων.

Επειδή οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες αποτελούν ακρογωνιαίο λίθο της εκπαίδευσης και της επιστημονικής έρευνας και είναι αναγκαία η διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στη πληροφόρηση και τη γνώση.

Επειδή ο θεσμός της δημόσιας ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης πρέπει με κάθε τρόπο να θωρακιστεί ως αναπόσπαστο τμήμα της ερευνητικής και ακαδημαϊκής αποστολής των ΑΕΙ.

Ερωτώνται οι αρμόδιοι υπουργοί:

1. Έχουν ληφθεί υπόψη τα προβλήματα που θα προκύψουν από την εφαρμογή της Κοινής Υπουργικής Απόφασης, δεδομένου ότι με το υπάρχον προσωπικό οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες των οκτώ ιδρυμάτων ήδη δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις τρέχουσες ανάγκες;
2. Πώς θα διασφαλιστεί η λειτουργία πλήθους παραδοσιακών και σύγχρονων υπηρεσιών βιβλιοθηκών, και συγκεκριμένα πώς θα διασφαλιστούν οι υπηρεσίες πρόσβασης σε εξειδικευμένες πηγές πληροφόρησης (βάσεις δεδομένων, επιστημονικά περιοδικά), το σύστημα δανεισμού και επιστροφής ακαδημαϊκών συγγραμμάτων, οι υπηρεσίες διαδανεισμού μεταξύ βιβλιοθηκών, και η δημιουργία ψηφιακών βιβλιοθηκών και ιδρυματικών αποθετηρίων;
3. Πώς θα προχωρήσουν και θα υλοποιηθούν τα εν εξελίξει έργα ΕΣΠΑ των βιβλιοθηκών με τα οποία οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες δημιουργούν κεντρικές υπηρεσίες ανοιχτής πρόσβασης όπως ηλεκτρονικές εκδόσεις, ιδρυματικά ψηφιακά αποθετήρια, υπηρεσίες για φοιτητές Α.μ.Ε.Α., υπηρεσίες προβολής της τρέχουσας επιστημονικής και ερευνητικής δραστηριότητας, κτλ;

4. Πώς θα συνεχίσει το έργο του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Σ.Ε.Α.Β);
5. Με ποια ερευνητικά εργαλεία θα διεξαχθεί η εκπαιδευτική διαδικασία και η ερευνητική δραστηριότητα και τι είδους πανεπιστήμια και ΤΕΙ θα έχουμε χωρίς βιβλιοθήκες;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Βαλαβάνη Νάντια

Κουράκης Τάσος

Μητρόπουλος Αλέξης

Στρατούλης Δημήτριος

Σταθάς Ιωάννης

Φωτίου Θεανώ